СЛОВА Ў ТЭКСЦЕ

НАЗОЎНІК

ЛЕКСІКА-ГРАМАТЫЧНЫЯ РАЗРАДЫ НАЗОЎНІКАЎ

Назоўнікі

агульныя (завод, студэнт)	**уласныя** (Еўропа, часопіс «Маладосць»)
адушаўлёныя (верабей, журналіст)	**неадушаўлёныя** (чарніцы, армія)
канкрэтныя (коўдра, навальніца)	**абстрактныя** (гонар, падпіска)
зборныя (птаства, алешнік)	**рэчыўныя** (аспірын, торф)

ЛІК НАЗОЎНІКАЎ

Толькі адзіночны лік

- рэчыўныя назоўнікі (*масла, жалеза*)
- зборныя назоўнікі (*зерне, студэнцтва*)
- абстрактныя назоўнікі (*гумар, сумленне*)
- уласныя назоўнікі (*Свіслач, Салігорск*) і інш.

Толькі множны лік

- назвы састаўных і парных прадметаў (*акуляры, нажніцы*)
- назоўнікі, якія абазначаюць сукупнасць чаго-небудзь (*бацькі, фінансы*)
- назвы з агульным рэчыўным значэннем (*дрожджы, духі*)
- назвы адрэзкаў часу, звычаяў, свят, гульняў (*прыцемкі, хованкі*)
- уласныя назоўнікі (*Асіповічы, Філіпіны*) і інш.

РОД НЕСКЛАНЯЛЬНЫХ НАЗОЎНІКАЎ

Мужчынскі род	Жаночы род	Ніякі род
• назвы асоб мужчынскага полу (*буржуа*) • назвы мужчынскіх прафесій (*аташэ*) • назвы жывых істот (*какаду*) • уласныя назвы гарадоў, астравоў (*Батумі* – як назоўнік *горад*)	• назвы асоб жаночага полу (*пані*) • уласныя назвы рэк, гор, пустынь (*Місісіпі* – як назоўнік *рака*)	• неадушаўлёныя назоўнікі (*радыё*) • уласныя назвы азёр (*Антарыа* – як назоўнік *возера*)

РОД АБРЭВІЯТУР

Нескланяльныя абрэвіятуры	род вызначаецца па апорным слове	БДУ – Беларускі дзяржаўны **ўніверсітэт** – м.р.
Скланяльныя абрэвіятуры	род вызначаецца па склонавых канчатках	ЛіМ – газета «Літаратура і мастацтва» - ЛіМ**а**, ЛіМ**у**, ЛіМ**ам** – м.р.

ТЫПЫ СКЛАНЕННЯ НАЗОЎНІКАЎ

1 скланенне

- ж.р., канчаткі **-а** (**-я**): *калыханк**а**, вішн**я***

2 скланенне

- м.р., нулявы канчатак: *учынак, тэкст;*
- н.р., канчаткі **-о** (**-ё**), **-а**, **-е**: *акн**о**, паветр**а***

3 скланенне

- ж.р., нулявы канчатак: *радасць, любоў*

не ўваходзяць ні ў адзін тып скланення

- рознаскланяльныя назоўнікі (*качаня, бацька*);
- нескланяльныя назоўнікі (*таксі, Баку*);
- назоўнікі, якія маюць форму толькі множнага ліку (*дзверы, апілкі*)